

Unge funksjonshemmedes innspill til Utdannings- og forskningskomiteen

Unge funksjonshemmedes anbefaling

- Kap. 225: Etabler en tilskuddsordning på 400 mill. kr. over kap. 225, post 21 øremerket Veikart universelt utformet nærscole, eventuelt i kombinasjon med en rentekompensasjonsordning. Be regjeringen komme med en forskrift om tidsfrist for universelt utformede skoler, og at fristen settes til 2030.
- Kap. 225, post 75: Utsett innføringen av nytt søknadssystem for tilskuddsordningen til 1. januar 2025, og sørg for at potten til fordeling mellom paraplyorganisasjonene økes slik at den tilsvarer aktivitet for hele 2024.
- Kap. 226, post 21: Behold bevilgningen på 160 mill. kr. til Kompetanseløftet, og etterspør fremdriften.
- Kap.230, post 01: Behold bevilgningen til Statped og fordelingen av bevilgningen.

Kap. 225: Tiltak i grunnopplæringa

Unge funksjonshemmede er svært skuffet over at det ikke bevilges noen midler til oppstart av arbeidet med å gjennomføre «Veikart Universelt utformet nærscole». Ett av regjeringens mål i Hurdalsplattformen er å gjennomføre «Veikart Universelt utformet nærscole» innen 2030. For å oppfylle regjeringens mål, samt FNs bærekraftmål nummer 4 og artikkel 24 i FN konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne må det faktisk skje noe. Planen har vært klar siden 2018. I en tid hvor det til stadighet snakkes om økende velferdskostnader og behov for å inkludere flere i arbeidslivet, er det viktigere enn noen gang å legge til rette for at flest mulig kan bidra inn i fellesskapet. Det er nødvendig å sørge for at alle elever kan gjennomføre grunnskoleutdanningen på nærscole - en nærscole som møter elevens behov for utforming. Unge funksjonshemmede gjennomførte i 2021 en undersøkelse om universell utforming av grunnskolen, "Universell utforming av grunnskolen – Hvor er vi i 2021?". Undersøkelsen viser at kun 35% av skolene er universelt utformet, og at det er et stort behov for gjennomføring av veikartet.

I budsjettforslaget for 2024 foreslås det en satsning på læringsarenaer og større utstyr som skal bidra til mer praktisk og variert opplæring. Finansieringen tilknyttet dette foreslås både gjennom en tilskuddsordning (kap. 226, post 21) og en rentekompensasjonsordning (kap. 225, post 61). Vi mener dette kan være en god modell også for finansiering av veikartet for universell utforming av skoler.

Uavhengig av finansieringsmodell må den kombineres med en forskrift som setter 2030 som absolutt tidsfrist for når alle landets skoler skal være universelt utformet. Velger man en rentekompensasjonsordning må det stilles klare krav om universell utforming i denne. Det samme gjelder for tilskuddet og rentekompensasjonsordningen til læringsarenaer og praktisk opplæring.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Etablere en tilskuddsordning på 400 millioner kroner over kap. 225, post 21, øremerket gjennomføringen av Veikart Universelt utformet nærscole, eventuelt i kombinasjon med en rentekompensasjonsordning (post 65). Videre ber vi komiteen om å be regjeringen komme med en forskrift om tidsfrist for universelt utformede skoler, og at fristen settes til 2030.

Kap. 225, post 75: Grunntilskot

Unge funksjonshemmede mener at tilskudd til navngitte organisasjoner innenfor tilskuddsordningen under kap. 225, post 75, også bør være øremerket for siste halvdel av 2024, og at potten til fordeling mellom paraplyorganisasjonene Unge funksjonshemmede, FFO og SAFO må økes tilsvarende. Som paraplyorganisasjon for et bredt mangfold av organisasjoner for unge med funksjonshemming og kronisk sykdom gjør vi et viktig arbeid med å jobbe med tiltak for bedre inkludering av funksjonshemmede og kronisk syke elever. Dette er et av områdene som det tildeles tilskudd for. For å kunne gjøre denne viktige jobben er vi avhengig av midler og forutsigbarhet. Unge funksjonshemmede har i flere år fått øremerkede midler over denne posten, noe som har vært helt avgjørende for vårt arbeid med inkluderende utdanning. Funksjonshemmede elever er en gruppe som i svært stor grad står utenfor fellesskapet i dagens skole, og det er behov for målrettet arbeid for å sikre bedre inkludering for denne gruppen.

Fristen for overgang til nytt søknadssystem for denne tilskuddsordningen er kort (1. juli 2024), og medfører et dramatisk inngrep i forutsigbarheten for 2024. Det er et gjentakende problem at tilskudd til frivillige organisasjoner tildeles langt inne i regnskapsåret, og det er svært uheldig at det er foreslått å gjøre en slik omlegging midt i året. Dersom endringen skal gjennomføres, må ikke endringen tre i kraft før 1. januar 2025. Omleggingen vil føre til en mer uforutsigbar økonomi for organisasjonene som er inne på ordningen i dag, ettersom det åpnes for helt nye søkere.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: utsette innføring av nytt søknadssystem for tilskuddsordningen til 1. januar 2025, og samtidig sørge for at potten til fordeling mellom paraplyorganisasjonene økes slik at den tilsvarer aktivitet for hele 2024.

Kap. 226, post 21: Særskilde driftsutgifter, Kvalitetsutvikling i grunnopplæringa

Unge funksjonshemmede er positive til den foreslåtte bevilgningen på 160 millioner kroner til Kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Samtidig er vi svært bekymret over situasjonen med Kompetanseløftet og den parallelle prosessen med omorganisering i Statped. Vår erfaring er at Kompetanseløftet går veldig sakte fremover, selv om det bevilges midler til kommunene. Vi frykter at kommunenes kompetanse ikke er bygget tilstrekkelig opp når omorganiseringen i Statped er ferdig i 2024. Videre ser vi et særskilt behov for en uttalt styrking av PPT, for å sikre at de har kapasitet og kompetanse til å utøve sine oppgaver ved utgangen av 2024.

Unge funksjonshemmede er positive til forslaget om å bevilge 5 millioner kroner for å sikre tilbud om små og spesialiserte utdanninger innen spesialpedagogikk slik at tilbudet i erfaringsbasert master i syns- og audiopedagogikk kan videreføres og videreutvikles. Det vil være viktig å få på plass dette tiltaket umiddelbart for å kunne ivareta flere i vår målgruppe.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Beholde den foreslåtte bevilgningen på 160 millioner kroner til Kompetanseløftet, og etterspørre fremdrift i Kompetanseløftet innen spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Kap. 230, post 01: Statleg spesialpedagogisk teneste

Unge funksjonshemmede er positive til forslaget om å ikke kutte i bevilgningen til Statped. Det er svært viktig at bevilgningen til Statped videreføres for å sikre at omorganiseringen i Statped og kompetansebyggingen i kommunen foregår uten at dette går enda mer utover elever med behov for

spesialpedagogisk oppfølging. Tidligere kutt i bevilgning til Statped har blant annet medført at elevkurs for syn og hørsel har blitt kraftig redusert til et svært dårlig tilbud. Det er behov for en stabilitet i bevilgningen til Statped for å sikre gode elevtilbud. I tillegg er det stort etterslep i produksjon av tilrettelagte læremidler. Unge funksjonshemmede er derfor positive til forslaget om bevilgning på 10 millioner kroner til å bedre læremiddeltilbudet til elever med varige og omfattende behov for tilrettelegging. Statped må styrkes og opprettholdes.

Vi støtter den foreslåtte bevilgningen til Stiftelsen Signo og HLF Briskeby på totalt 36 millioner kroner, og ber komiteen beholde bevilgningen.

Unge funksjonshemmede ber komiteen: Beholde den foreslåtte bevilgningen til Statped og fordelingen av bevilgningen.